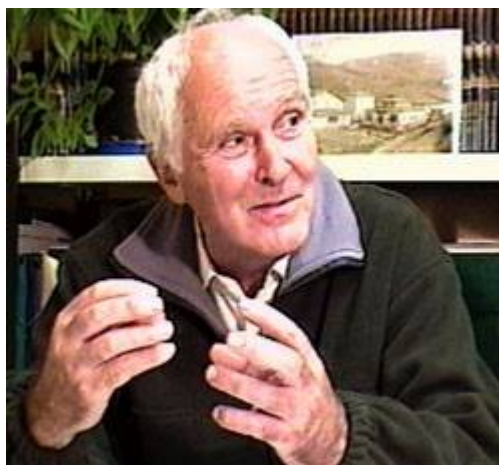
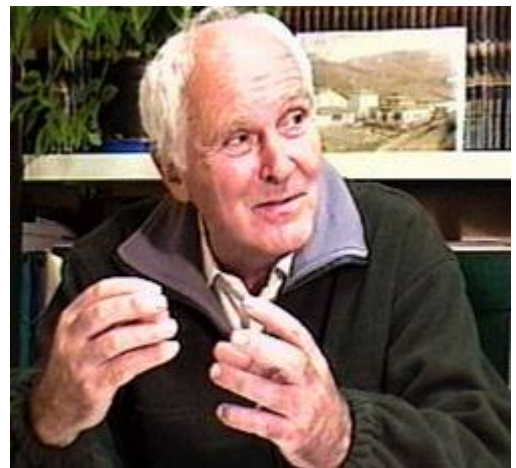

Roberto Isasi Jayo Cayón

*Eibar, Gipuzkoa
(1935-2009)*

Aurkibidea

Biografia

Urkizun jaio zen 1935ean. Ehiztari eta arrantzale amorratua; perretxikotarako afizioa ere ume-umetatik izan zuen, aitarekin hasi eta ondoren bere kabuz lantzen joan zena. Naturarekin zerikusia duten gaiak oso ondo ezagutzen zituen eta bere azalpenak ezinbesteko izan ziren Eibarren egindako hainbat bilketa-lanetan, bereziki "Eibarko Hiztegi Etnografikoan".

Zintak

AB-292

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2001-11-06
- **Iraupena:** 76 min
- **Euskarria:** Hi8

AB-293

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2001-11-06
- **Iraupena:** 90 min
- **Euskarria:** Hi8

Pasarteak

1. Perretxikoak lehen kale ondoan ere aurkitzen ziren

- **Erref:** AB-292/001
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

<p>Lehenago, herri inguruan ere perretxikoak egoten ziren: Gisastu inguruan, Txontan. Handik gora, toki guztietan, ardurarik gabe. Basoak zelakoak ziren.</p>

2. Ume-umetatik perretxikotan, ehizan eta arrantzan

- **Erref:** AB-292/003
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:00:58. **Bukatu:** 00:03:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila
- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Non jaio zen. Perretxikotan ume-umetatik. Bizi guztian perretxikotan, ehizan, arrantzan, etab. Oraindik umea zela, nagusiekin arrantzan ibiltzen zen. Saturio erreka. Nola hasi zen ehizan eta arrantzan.

3. Eibarko perretxiko lekuak

- **Erref:** AB-292/005
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:04:46. **Bukatu:** 00:07:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

<p>Perretxikotara nora joaten zen. "Lehen famosua zan San Romango pagadixa, danak haraxe; beti emoten. Oin ez dau emoten, kanbixau egin da, piñuak be tartian....trukauta dago". Basoak asko aldatu dira.</p>

Transkripzioa

- Eta bestela, holan, ze pagadi edo ze inguru ziran onak?
- Lehen famosua zan San Romango pagadixa! Famosua! Joe... Danak haraxe. Bai. Baiña beti emoten, e! Juaten ziñan eguardixan igual, bazkaixakin ta andriakin ta be juaten ziñan, ta "ra!ra!ra!..." [batera] bazkaldu ta emon bueltia ta bi-hiru dozena! Ta zeu bezela beste batzuk juaten zian ta harek be bi-hiru dozena! Beti emoten! Beti emoten! Oin ez dau emoten, oin ya kanbixatu ein dok hori. Piñuak be bai tartian ta... Ziharo trukauta, trukauta dago! Trukauta. Baiña lehenao... joe... aberatsa...? Haundirik sekula be ez. Holakotxiak, koskortxuak, "txuk! txuk! txuk!", beti urtetzen. Beti urtetzen.
- Eta bestekaldian?
- Hamen? Bua! Hamen danian! Hamen lehen dana pagadixa zuan! Hamen Erdikozabalen ta hor danian, joe...! Perretxikua... Ez zuan juan bihar urrutira. Bertan!
- Erdikozabal esan dozu?
- Bai.
- Nun da hori?
- Hamendik... Ez jakixat hamendik ikusiko dan... Hortxe, deposittuan gainekaldian. Uran deposittua?
- Katalangua inguruan edo...?
- Ez, ez, harutzaokua! Gure kalia, gure kalia. Repetiziñua... repetidora-ta badaguaz ba han? Txontako repetidora? Haretxen gaiñekaldian. Haretxen gaiñekaldian [eguan] Erdikozabal. Erdikozabal ta Haitzbakar. Gero goraokua Haitzbakar. Hor bittartietan, hortxe perretxikuak.
- Haitzbakar?
- Haitzbakar.
- Ta han ze egoten zan?
- Perretxikua! Bueno...! Urritxa ta urdiña... gorao jun be ez! Zetako? Nahikua zan ta.
- Eta gero, orduan, urriñao...
- Buo...! Zetako?
- Osteitta ta...
- Osteittara asko juaten giñuan! Ene! Ointxe akordau destak! Osteittara asko! Baiña haxe tope, e! Tope haxe! Baiña [Osteittan] pagadixa... ikusgarrixa! Ikusgarrixa! Emoten eban harek perretxikua... Bufa! Azkena haxe zuan tope, e! Tope! Handik iñora be ez gehixao! Tope!
- Ze botatzen zeban harek? Ze perretxiko?
- Urritxa ta urdiña. Asko, baiña asko! Jo! Pagadi edarra! Edarra pagadixa! Joe, edarra! Edarra! Pagadi haundixa, baiña perretxikurako ondo, oso ondo!
- Oseake, gehixao jotzen zenduen zuek harutz...
- Ba, hona. Oin, aittakin jutun nitzanian, beti Karakatera. Jeneralian, Karakatera [...]. Jente gutxiao hara, urruti... Orduan ez euan pistarik eta... [orduan...].

4. "Perretxikotalari"en tranpak

- **Erref:** AB-292/006
- **Iraupena:** 0:04:14. **Hasi:** 00:07:14. **Bukatu:** 00:11:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

<p>Perretxikoak beti leku berean irteten dira. "Perretxikotalari"en tranpak.</p>

Transkripzioa

- Eta tokixan arabera kanbixau eitten da? Ba, ez dakit, iparraldian edo zuloren...

- Ez! Han emoten badau, hor be bai, e! Bai, bai, bai.

- Ez da... Tokirik ez dao, ba, honguak gehixago edo...?

- Bai, hori bai! Danian... Hamen hongua igual, ta hor batez. Ta hurrenguan juan ta hamentxe beti. Beti toki baten! Bai, bai, hori bai, e! Beti toki bat. Gaur hartu badok, hurrengo egunian be jun hara, hantxe urtengo jok eta. Hantxe. Hantxe bertan. Ez han. Han ez. Hor. Bai. Ta urritxa be berdiña, e! Urritxa be hartu gaur hamen, hurrenguan be jun hara! Haraxe! Hori... Ehizian be berdiña. Ehizian be oillagorra topatzen badok hamen, hurrengo be hara. Hara ez.

- Bai, ez? Tokixa...

- Bai, euren tokixa dake! Hil, e? Hurrengo, bestia be haraxe etorriko da. Euren gauzak dakez... Ez bertara, holan, puntara, baiña ondora! Honetxen barruan, bai. Hori bada... beti "tak!" euren gauzara. Bai, hori bada.

- Eta hor, perretxikotalarixen artian beti izaten da, ez? Lokalizau holako toki bat eta ez...

- Isildu! Epa! Jo...! Bai, ba... "Nun hartu dittuk?" eta "Salbadoren!". Baiña esaten detset: "Ermittan ez e! —esaten [detset...]— Ermittan ez e!". Jo...! "¡Por aquí!". Nik toki onak-eta darenian, jentiak alde ta gero! Ibili, zainddu ta gero [...]... orduaintxe. Noberanera! Zaintzen zaittue ta... jo...!

- Gaiñera, perretxikotalarixen artian be halako...

- Aldrebes be eitten dittuu, e! Aldrebes be... okerkerixak, e! Ez daon lekuan batu ta... Beittu, ta ikusten dozunian baten bat zaintzen, ta "Koño! Hau be zain dao". Joe... Juan...

- Plantia ein.

- Bai ba! Erabili bat eman, lehenengo erabili haundi bat eman...! Erabili gora ta behera ta gora ta behera erabili, ta "da!" itxain barriro ta izardi pixkat atera ta "ra!" itxain ta azaldu berriro ta "ra!". Edozein baztarretan "ra! ra!" ta poltsara. Ezebez. Baiña... Gustora! "Koño! Harrapau detsat horri!", "Harrapau detsat... ¡Por aquí!". Horrek eitten dittuu, bai.

- Bizixak zarie orduan...

- Aurten be ein dau semiak! Hortxe joian motorrian, euren tabernatik gora, ta kotxe bat atzian. Pasua emoten ei etsan, pasua... ta ezebez, bestiak kasorik be ez. [Ze karajo...] ta begiratu dau ta "Ene! Fulano!", basarrittar bat, beran ondorian. Erabili eban hamen... Joe! Galdaramiñon gora, behera... erabili juan atzera ta aurrera, zoratu arte! Ta galdu be ei jakon. Ta [...] mendi gaiñera igo ta "E! Hamen nagok!". Ta atzera erabili eban ta harek be batu hamen ta... aspertu zanian alde! Baiña erabili eban, jo-ta izardi baten bestia! Gizurretan! Gizurretan! Bestia hantxe. Arratoian bezela

atzetik-atzetik. Ta nere semiak sasi artian zihar-ta erabili eban... batian gora, bestian behera...! Hantxe, benga! Benga hantxe! Ta ez daon lekuan. Erabili bakarrik.

- Oseake, semiak be afiziñua daka.

- Totala! Nik baiño gehixao!

- Bai, e?

- Joe! Ha beti lurrera begira dao! Jo! Beti lurrera begira! Sekula halakorikan...!

- Zerua ze koloretakua dan be ez...

- Jo! Beti... Gora, pentsatu be ez! Jo! Beti billa! Beti jua oillagorretan ta behera begira... Joe...! Pelma bat! Larregi! Jo! Larregi!

- Oseake, holako historixak perretxikotalarixen artian mordua, ez?

- Joe! Ba, jentia... Kanpora juaten garan lekuan ta dana dakixe! Gu nora goiazten ta dana dakixe! Baiña jun bihar danian, topatu ez guria! Jakin bai, euren ustez, tabernan ta, ez dakizu? "Jo... hara juaten nok, nik badakit [...] nora juaten dan..." ta... "No".

- Ingurura... ez? Baiña...

- Ingurura be ez! Ezta itxurarik be... Itxurarik be ez! Jo... Pentsatu be ez!

5. Perretxiko izenak

- **Erref:** AB-292/007

- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:11:28. **Bukatu:** 00:14:50

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

<p>Perretxiko kontuak. Zeintzuk diren onenak, lehen non aurkitzen zituen, etab.</p>

Transkripzioa

- Hamen dakau perretxikuen liburu bat, ta nahi genduan jakitzia ia —lehen txorixena galdetu netsuan moduan, ba, perretxikuena— perretxikueri ze izen esaten detsezuen bakotxari ta...

- Ooo! Gero txarrerri kasorik be ez jetsau eitten guk, e! Txarrerri ta... albora. Uuu... kasorik be ez!

- Txarrerri izenik-edo emoten detsezue?

- Ezta ezerre!

- Holan...

- Ezerrez!

- Suba-perretxikuak edo...

- Buoo... "Honek..." ta "Txarrak!" ta ba! Ikuturik be ez! Ta bestiak... eta txarrak! Ta batu be ez! Han perretxiko asko dare gero jaten dianak, baiña guk biltzen ez dounak. Jatekuak, e! Baiña inportantzia baekuak. Ta, ba, bapez! Beste batzuek "Edarra! Ona! Ona eguan!", "Ba, nik ez jittuat ba batuko!" esaten detset, eta hor konpon. Nik ez. Nik emoten dotena ona!

- Zuek zeintzuk batzen dozuez?

- E?

- Zuek ze klase batzen dozuez?

- Urritxak, urdiñak, saltsa-perretxikuak ta horretxek! Azuliñak noizik behiñian, azulinarixo batzuk ta horretxek. Onguak eta... Horretxek. Neguko susa batzuk... horretxek! Ba... askorik ez, baiña hartzen dana ona!

- Ta gozuena zein da danetatik?

- Ongua! Ongua ta urritxa ta urdiña onenak. Ta robilloia be asko gustatzen zait. Askok! Nik haxe jaten dot bakarrik, e! Nik besterik ez dot jaten!

- Ongorik...

- Ez! Nik ez! Batu, ahal dittuten danak, baiña jan ez! Pentsatu be ez! Useiñak be atzerakadia! Tabernan edo nun-nun, etxeren baten, ipiñi... jo, sentitzen dot eta... Ez dot nahi! Ez dot nahi! Ajji!

- Kuriosua...

- Ez dot nahi. Useiña. Igarri, berriz, zer dauen... bueno! Onguan useiña... Ez da, nere gustokua ez da! Larrei janda edo, larrei janda edo... aspertuta! Lehen jaten nittuan, baiña oin ez. Zetako danik be ez.

- Eta kuletrua?

- Kuletrua gitxi daok. Joe...! Hortxe, beste basarri bat daok hortxe, Sagarbitsa daok hortxe ta hantxe zelaixan [eitten dia] etxian aurrian. Eskola Armerixako maixu bat da sozidadekua, han sozidadekua, ta haretzek dakat erakutsitta: "Hortxe urtetzen juek". Ta basarritarrari aittatu be ez, bestela, akabo! Jo...! Aittatu be ez! Ber-bertan, bere terrenua holaxe, ta... "¡Por aquí!".

- Ta ez dia konturatzen eurak ala?

- Igarri ez! Txartzat! Txartzat! Ezautu ez! Ez da hori, e! Ezautu ez! Bestela... hartuko luke, baiña... ezautu ez! Ez jok eitten, e, hiru-lau, bost... Daonian, "Hi, [...], han dauaz" esaten detsat.

- Eta kuletrua bai da gozua edo...?

- Nik ez juat jan! Sekula ez juat jan! Behin pasau jatan, halakotxe bi topau nittuan, honek, Arrate baillian zan, goittik behera, ta halakotxe edarrak. Ta nere lagun batek: "Hi! Han kuletruak bi!" ta "Joe...!". Handik egun batzuetara, egunero txikiteuan alkarrekin ta esan netsan: "Hi, kuletruak zer?" ta "Basurara bota najittuan!". Hori be neri tokau bihar! Mundua emon netsalakuan ta berak basurara gero! E? Joe...!

- Bai, horretarako... Ez?

- Hortarako...!

6. Perretxiko izenak, klaseak

- **Erref:** AB-292/008
- **Iraupena:** 0:05:54. **Hasi:** 00:14:50. **Bukatu:** 00:20:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

<p>Perretxiko izenak. Zeintzuk ditu gustokoen; onddoen artean ere klase desberdinak daude.</p>

Transkripzioa

- Fotografixak erakutsiko detsuraz ta ia...

- Nik honek liburuok danak dakaraz etxian, e! Danak! Bueno, hau berau igual ez, baiña... Ez! Hau ez... Nik Iberdrolakua dakat ta... Ta beste bat be bai, baiña...

- Ez, gehixen bat izenak jakitzarren, ia...

- Uuu! Nik ez [...] kasorik eitten honeri!

- Honek ezebez, ez?

- Ez, honek gaiñera hemenguak be ez dittuk. Honek eta. Honek urtetzen juek zientuak! Joe... Bu! Jatekuak dittuk. Honek be jatekuak dia, e! Honek eta. Bai. Segun ta klasia...

- Onguen artian...

- Klase asko daok! Jatekuak danak, e.

- Eta izena daneri bardiña esaten detsezue? Ongua edo...?

- Uuu! Ongo likiña ta holako batzuk. Likiña... Honetxek daka trazia likiñana. Likiña... Hementxe dauana... Hau be likiñak izaten dittuk honek be, baiña... Likiña... holakotxe, honetxen antzerako [...].

- Ta zegaittik esaten detsazue likiña?

- Joe! Likin-likiña dalako! Baa! Mokuak bezela, likiña! Likiña! Jatekuak dia, e! Janda nao neu be! “¡Por capricho!”. Neuk, “Aprobau bihar juat...!” Bale! Bai. Honek be urtetzen dia, honek eta. Hau be... kertena gogor-gogorra! Honek kertena... joe! Hau baiño gogorragua! Txapela jatekua da, baiña... Ba!

- Baiña, ezebez, ez?

- Uuu! Bee! Gogorra, perretxiko zailla, zailla. Oin honek be batzen jittuezak! Honek be jan! Nik honek ez jittuat hartzen, e!

- Honek ze izen dake? Honek be onguak dira?

- Bai, guk ongo gorrixa esaten detsau! Ongo gorrixak... guk hartu be ez dou eitten! Igual, ikusgarrixak, e, ikusgarrixak! Ta beste batek... Aurten suertau jata: juan nitzan kioskora periodikotara ta “Joe, fulano a traído unos hongos...”. Ta, kasualidadia, tope! Ogittara bixok eta “Aber horrek onguok” eta ikusten detsaraz horrek gorrixok... “Benga, benga...! Horrek...!”, “Jatekuak dittuk!” bestiak, “Bale, bale... Hor konpon!” .

- Holakotxiak?

- Bai, honek.

- Gorriskara...

- Bueno, bueno, bueno... Guk horrek batu be ez [...]. Beittu be ez, e! Beittu be ez! Honek bai! Honek bai! Honek...! Ongo beltza!

- Onguen artian ze dare...?

- Onena! Onena. Dotoria ta ona! Joe... Edarra!

- Ongo baltza?

- Ongo baltza.

- Zurixa baiño hobia?

- Zurixa be kategorixakua dok, e! Zurixa be... baiña hau dotoriaua. Hau dotoriaua! Ño! Hau be edarra da! Hau be ona, baiña hau dok dotoria...! Honen onduan... Ikusgarri... Hau be ikusgarrixa, baiña hau dok... Bua! Joe...

- Eta hau?

- Honek... Kasorik be ez. Beee... Jatekua danik be ez. Gehixena dok jatekua, e! Hiru edo lau kenduta, danak dia jatekuak, baiña... bua! Honek be... Honek... atzo be hartu najittuan honek!

- Honek zer dia?

- “¡Azulinas! Azulina, pie azul...” Horixe! Honek ondio poltsilluan dakaraz. Akordatu ez ta poltsilluan sartuta, ehizeko poltsilluan sartuta, hortxe! Ateratzia be ahaztu! [...] ze inportantzia emoten detsaten...! Kasorik be ez! Kasorik be ez!

- Gauzia gehixao da hartzia...

- Bai. Hartu ta “Edarra daok ba!” ta beti emoten detsat baton bati kalia, ez dakizu? Baton bati. Ta atzo ez jatan gogoratu ta poltsilluan!

- Euskeraz badaka izenik honek?

- Azulinak esaten detsau euskeraz guk! Guk halan esaten detsau! Eukiko jok honek izena nun edo nun...!

- Baiña zuek azulinak.

- Bai. Harri... Hankaurdiña! Ba... “¡Pie azul! Pie azul...” hankaurdiña! Hankaurdiña. Erdi euskera erdi erdera eitten dou, baiña... hor azulinak esaten [...] .

- Eta hau? Hamen ipintzen dau... pago-ziza, pardilla.

- A! Pardillak! Bai. Pardillak. Ointxe dauaz horrek.
 - Honek dira?
 - Bai! Neguko-susak esaten detsau guk!
 - Honeri?
 - Bai. Horretxek dittuk!
 - Holako ongo...
 - Ez! Hau perretxikua da, perretxiko normala, honetxen modukua dok hori. Hor emoten jok, ba, edarra emoten jok. Baiña... haxe dok, e! Nik horrek oin, oingo egunetan, egunero hartzen dittut. Bai. Egunero. Beste batzueri kasorik be ez, e! Segun...
 - Segun eguna, ez?
 - Noberak ze lan... ze... paketia edo ze daroiazun... "Ba! Hurrenguan hartuko jittuat" igual esan, ta jun ez gehixago ta... Inportantziarik ez! Honek ez dia seguru-seguruak. Batzueri gaitza eitten detse batzueri. Neri ez, e! Nik garai baten jaten nittuan horrek...ba gustora! Baiña gero enterau nitzuanian, "Batak [...] ta..." Gehixao probatu be ez nik! Ez... on eitten esten, e... baiña batzueri ez! Gonbittolarrixak eta medikua ta... bai. Batzueri. Ez da itxuria... Hau be urtetzen jok sarekadak! Horrek urtetzen jok... piñu tronkuetan. Buf! Noraki /nork daki/ zer dan hori... Noraki zer dan...! Honek urtetzen jok... Bueeno...!
 - Ta jatekua da...?
 - [...] Itxura batian onak dia, beittu batian, baiña... joe...!
 - Eta ze dira, susa estilokuak edo... ongo estilokuak edo...?
 - Ez, urritx estilua, urritx estilua! Joe... Honek piñu ipurdixan, usteldutako piñu ipurdixetan ta... "Brsbrsbrsibr!", bai.

7. Perretxiko klaseak: "Seta de Caballero"

- **Erref:** AB-292/009
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:20:44. **Bukatu:** 00:23:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

<p>Perretxiko kontuak. "Seta de Caballero", oso ederra. Eibarren jendeak oraindik ez du ezagutzen.</p>

Transkripzioa

- Beste perretxiko bat hamen, "seta de caballero" edo... Haxe dok edarra! Hori-horixa. Ointxe urtetzen jok, neguan. Baiña ikusgarrixa e...! Ha da... Harek neuk be jaten dittut! Jo, ikusgarrixa! Hori zan... Terrateniente bat egon zan, ta langilliak-eta zekazen ta bialtzen zittuan danak horren billa. Horren billa. Ta berak jaten zittuan. Bestieri... Berandako.
 - Oseake, perretxiko batzuek, gaiñera, historixia be badake.
 - Bai, historixia. Haxe. Edarra! Hau dok mundiala! Joe...
 - Ta zer da suabia edo... zer da...?
 - Gustua. Gusto edarra! Joe... Jo... Eibarren ondiok ez dabe ezautzen e? Gehixenak ez dabe ezautzen hau!
 - Eta Eibarren urtetzen dabe?
 - Bai, bai, bai, bai! Bai. Ikusgarri... Ointxe urtengo dau, datorren hillian urtengo dabe.
 - Osea, neguan urtetzen dau.
 - Negu-neguan! Bai. "Seta de caballero". Bi klase dauaz honek, bi egongo

dittuk: bata hori-hori-hori-horixa! Alkarrekin egongo dittuk horrek. Ez, hor ez. Baiña beste liburu batzuetan bai. Bi klase.

- Eta bi klasiak dia jatekuak?

- Bai, jo...! Ikusgarrixak, e! Hau baiño polittaua da bestia. Bestia dok hori-hori... Honek be urtetzen jok, e! Baiña bestia da goittik be hori-hori... Halakotxe koloria! Behetik eta goittik, bixetatik! Bua! Ikusgarrixa! Jo, jateko be... “¡Madre mía!”. Edarra! Bua... Oso edarra! Honek be bai: “negrillas”. Joño! Atzo batek: “Hartu jittuat ba negrillak!” ta “Bueno, bueno... hori jatekua dok ala?” esaten netsan ta “Onak dittuk, onak dittuk...”. Honek [urtetzen juek] sarekadak! Pillak! Buo...! [Nik ez dittut] batzen! Ez, baiña edarrak dia, e! Onak dia! Negrillak., Hor ipiniko dau... “negrilla” ipiniko dau.

- “Susa” ipintzen dau... euskeraz “susa”? Susa estilokua da?

- Hauxe! Hauxe. Susan koloria ez jaukak honek, e! Beltzak! Ta honek azpitan... Hau da bat. Ta beste bat, beren familixakua, baiña horixa: kertena be horixa ta hau be horixa. Gaiñetik honen bezelakua. Baiña daneri esaten detsau ba... Hauxe! Hauxe! Hau... honen antzerakua! Ez, hau ez da, e! Hau ezautzen det! [Ez jakixat] benenosua ez dan hau berau be!

- Hau?

- Ze ipintzen dau...? Irakurriik, aber. Honetxan antzerako bat daok bat, itxura bat ederraua... ta benenosuak dia!

8. Perretxikoak ezagutzen nola ikasi

- **Erref:** AB-292/010
- **Iraupena:** 0:04:50. **Hasi:** 00:23:28. **Bukatu:** 00:28:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Zelan ikasi duen perretxikoak ezagutzen. Aitarekin perretxiko ezagunenak desberdintzen ikasi zuen; gero norberak ikasi behar. Profesionala? Iñor bada, bera.

9. Perretxiko kontuak: kuletroak eta urretxak

- **Erref:** AB-292/011
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:28:18. **Bukatu:** 00:29:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Perretxiko onenak, kuletroak. Lehen non batzen zituen; orain basoak asko aldatu dira eta azkenengo urteetan ia ez ditu hartu.

10. Perretxiko klaseak: onddoak, lanpernak, galanpernak...

- **Erref:** AB-292/012
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:29:48. **Bukatu:** 00:33:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Onddoak irten aurretik "txibatuak" irteten dira. Handik 10 bat egunera, onddo takada. Lanpernak. Galanpernak; nola prestatzen dituen jendeak.

11. Perretxiko klaseak: gibelurdinak, urdinak eta urritxak

- **Erref:** AB-292/013
- **Iraupena:** 0:04:55. **Hasi:** 00:33:05. **Bukatu:** 00:38:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Perretxiko izenak. Askotan herri batetik bestera izenak ere aldatu egiten dira. Russula familiakoak. Gibelurdinak, urdinak eta urritxak bereizi egiten dira Eibarren; beste leku batzuetan denei "gibelurdin" esaten diete.

12. Perretxiko klaseak: saltsa-perretxikoak, astaputzak...

- **Erref:** AB-292/014
- **Iraupena:** 0:04:28. **Hasi:** 00:38:00. **Bukatu:** 00:42:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Perretxiko izenak; berak zeintzuk dituen gustukoen. Ziza-horiei "saltsa-perretxiko" esaten zaie Eibarren. Haragiren bat saltsan prestatzen duenean, hara botatzen ditu zapore gozoa emateko. Perretxiko mota desberdinak, bakoitzaren ezaugarriak, etab. Astaputzak. Onddoen "txibatoak" ("molinera") gozoak omen dira jateko.

13. Perretxikoak urtean zehar

- **Erref:** AB-292/015
- **Iraupena:** 0:04:12. **Hasi:** 00:42:28. **Bukatu:** 00:46:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Perretxikoak batzeko egutegia. Hilabetez hilabete perretxiko bakoitzaren sasoia zein izaten den. Perretxiko mota bakoitzaren ezaugarriak, jatekoak onak diren ala ez; azalpen ugari ematen ditu.

14. Perretxiko klaseak; ilargiaren eragina?

- **Erref:** AB-292/016

- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:46:40. **Bukatu:** 00:51:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Perretxiko klaseak. Non batzen zituen sasoi batean asko. Egun batetik bestera perretxiko asko daudenean, "botadia" esaten zaio. "Botadia daok!". Dena den hau konfiantzazko lagunen artean bakarrik esaten dute. ez du sinisten ilargiak eraginik duenik perretxikoak irteteko garaian, izan ere, batzuetan hemen ez da egoten perretxikorik eta beharbada Galizian edo Castillan bai.

15. Perretxiko klaseak; ohitura aldaketa

- **Erref:** AB-292/018
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:51:49. **Bukatu:** 00:54:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Perretxiko erneak. Perretxiko txiki-txikiak direnean. "Poxpolo kajan ekarri dittuk!" Adarra jotzen jendeak. Tokiak beharbada ez dira aldatu, perretxikoak ere ez, baina orain perretxiko gehiago jaten da. Lehen jaten ziren perretxikoak zeintzuk izaten ziren; gainera udaberri-uda partean jaten ziren bakarrik. Arrate egunetik aurrera ez zen ezer jaten. Ohiturak aldatu egin dira.

16. Perretxikoak nola egin eta jan

- **Erref:** AB-292/019
- **Iraupena:** 0:05:25. **Hasi:** 00:54:53. **Bukatu:** 01:00:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Perretxikoak zelan jaten dituen; prestatzeko era desberdinak. Lehen ogitartekoan jaten ziren asko. Orain izozkailuan sartzen ditu askotan, gero saltsak edo jaki desberdinak egiteko erabiltzen ditu. Lehengo zaharrek, ohitura desberdinak zituzten. Perretxikoen inguruko kontu asko aipatzen ditu.</p>

17. Gaztetatik ehizan

- **Erref:** AB-292/020
- **Iraupena:** 0:05:04. **Hasi:** 01:00:18. **Bukatu:** 01:05:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

<p>Ehiza kontuak. Lehenengotik aitarekin; haizezkoarekin. Umetan txori bila nola, nora joaten zen. Txori asko galdu egin dira; lehen ugariak zirenak orain ikusi ere ez dira egiten. Umetan habia bila ere ibiltzen ziren.</p>

18. Ehizatze modu desberdinak

- **Erref:** AB-292/021
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 01:05:22. **Bukatu:** 01:09:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Ehiza kontuak. Txori desberdinak; ehizatze modu desberdinak. Oilagorretan; zozo-birigarrotan, pasean, etab.

19. Zozo-birigarrotan zelan egiten den

- **Erref:** AB-292/022
- **Iraupena:** 0:06:40. **Hasi:** 01:09:20. **Bukatu:** 01:16:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Zozo-birigarrotan nola egiten den azaltzen du. Bi lagun behar izaten dira. Erabiltzen duten teknika zein den. Eskilasoa, birigarroa, durdura... Ehiztari ona izateko beharrezkoak direnak: txakur-ona, hanka onak, tiratzaile ona izatea, etab.

20. Eskopeta eta kanoi klaseak

- **Erref:** AB-293/002
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:01:14. **Bukatu:** 00:02:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Ehiza kontuak. Eskopeten, ehiza txakurren inguruko azalpenak, e.a.

21. Oilagorretaren ezaugarriak

- **Erref:** AB-293/003
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:02:36. **Bukatu:** 00:04:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Oilagorretan normalean txakur batekin egiten da, baina birekin joan ezker, hobe. Txakurra gelditu den edo ez jakiteko, zintzarriak ipintzen zaizkie (normalak edo elektronikoak).

22. "Tanganillua"

- **Erref:** AB-293/004
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:04:33. **Bukatu:** 00:07:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Ehiza denbora ez denean, txakurrei "tanganillua" ipini behar izaten zaie. Makila bat da, eta traba handia izaten da txakurrentzat. Lehen gogor egiten zuten basozainek. Legez sasoi horretan ezin da txakurrik atera. Ehiztaria izateko lizentzia.

23. Ehiztari amorratua; ehizaren inguruko azalpenak

- **Erref:** AB-293/005
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:07:45. **Bukatu:** 00:10:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Ehizarako afizioa. Gazteek afizio gutxi. Sasoi batean ehizan egiten zituen ibilbideak. Oilagor-tokiak inguruan.

24. Ehiza-txakur klaseak

- **Erref:** AB-293/006
- **Iraupena:** 0:06:00. **Hasi:** 00:10:00. **Bukatu:** 00:16:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Ehiza txakurrak. Inguru honetarako, Setterra da onena. Ehiza txakurren arteko desberdintasunak, bakoitzaren ezaugarriak. Ehizaren arabera, txakur mota bat beste bat baino egokiagoa.

25. Eibar inguruko hegaztiak: zapelaitza, gabiraia...

- **Erref:** AB-293/007
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:16:00. **Bukatu:** 00:18:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Eibar inguruko hegaztiak: zapelaitza, gabiraia... Inguru aberatsenak zeintzuk dira.

26. Txori txiki nagusiak

- **Erref:** AB-293/008
- **Iraupena:** 0:06:10. **Hasi:** 00:18:20. **Bukatu:** 00:24:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Txori txikien artean gehien ikusten direnak: txepetxak, horma-txoriak, e.a. Lehen ugariak ziren, baina aspaldian oso gutxi ikusten dira. Txori izenak; bakoitzaren ezaugarriak; e.a.

27. Txori txikiak: okil-txoriak...

- **Erref:** AB-293/009
- **Iraupena:** 0:06:00. **Hasi:** 00:24:30. **Bukatu:** 00:30:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Txorien inguruko hainbat ipoin. Txori-izenak: Okil-txoria; Fruitubatzailea; gardantxiloak; tarinak; e.a. Bakoitzaren inguruko azalpenak. Eibar inguruan toki aberatsak zeintzuk izaten ziren.

28. Txori txikiak: txirriskilak, gardantxiloak...

- **Erref:** AB-293/010
- **Iraupena:** 0:07:25. **Hasi:** 00:30:30. **Bukatu:** 00:37:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Txori izenak: txirriskilak; berdeloiak, buztanikara, ur-makinistak, ur-zozoak, e.a. Bakoitzaren inguruko azalpenak. Batzuk beti izan dira urriak, baina azken urte hauetan guztiak ere asko gutxitu dira. Hemengoak ez diren espezie batzuk.

29. Txori txikiak: hormatxoriak, txitxiak

- **Erref:** AB-293/011
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:37:55. **Bukatu:** 00:39:55

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Txori txikiak: horma-txoriak, txitxiak, e.a.

30. Animaliak eta piztiak

- **Erref:** AB-293/015
- **Iraupena:** 0:05:37. **Hasi:** 00:46:40. **Bukatu:** 00:52:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna

Laburpena:

Animalia izenak. Satandera; basakatua; azkonarra; e.a. Basurdeak asko ugaritu dira, basoak zikinak daude eta.

31. Animaliak eta piztiak

- **Erref:** AB-293/016
- **Iraupena:** 0:12:53. **Hasi:** 00:52:17. **Bukatu:** 01:05:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna

Laburpena:

Animali izen ugari. Eibar inguruan erabiltzen diren izenak.

32. Amoarrainak Eibarren

- **Erref:** AB-293/018
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 01:06:20. **Bukatu:** 01:08:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Arrantzan egiteko zaletasuna. Eibarko erreka-izenak. Amoarrainak, zarbo-eskailoak, karramarroak, e.a.

33. Eibarko erreka eta errekatxoak

- **Erref:** AB-293/019
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 01:08:14. **Bukatu:** 01:10:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Eibarko erreka eta errekatxoaren izenak.

34. Umetatik arrantzan

- **Erref:** AB-293/020
- **Iraupena:** 0:05:05. **Hasi:** 01:10:15. **Bukatu:** 01:15:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Arrantzarako zaletasuna ume-umetatik. Umetan makilatxo batekin eta soka zati batekin egiten zuten arrantzan; nagusiek, sarea erabiltzen zuten. Zarbo-
eskailotan nola egiten zuten azaltzen du.

35. Maltzagan erromeria igandero

- **Erref:** AB-293/021
- **Iraupena:** 0:04:15. **Hasi:** 01:15:20. **Bukatu:** 01:19:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Maltzagan erromeria igandero. Elgoibar, Plazentzia eta Eibartik jende ugari
etortzen zen. Asko aldatu da dena. Maltzagako taberna. Tren geltokia.
Inguruan baserririk ez; Cayetano Sustaetaren baserrria bestekaldean.
Cayetanoren inguruko kontuak. "Ha gogorra zuan!".

36. Maltzaga ingurua

- **Erref:** AB-293/022
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 01:19:35. **Bukatu:** 01:21:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:

Maltzagako eskola, ermita dagoan lekuan egon zen. Orain ermitarik ere ez
dago.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com